

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 13. april 2026

Sak 2026/548 - Langesund og Omegns Sjømannsforening - org.nr. 997 515 676 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Langesund og Omegns Sjømannsforening (heretter «klager») søkte 21. mai 2025 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2024. Søknaden gjaldt et søknadsbeløp på 70 584 kroner etter dokumentert modell.
- (2) Lotteritilsynet avslo søknaden 16. desember 2025, med den begrunnelse at klager er en lukket organisasjon som ikke er åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Tilsynet viser til at vedtektene stiller krav om at nye medlemmer må få sin søknad om medlemskap anbefalt av eksisterende medlemmer, og at et slikt krav ikke har en naturlig sammenheng med klagers formål og virksomhet.
- (3) Klager påklaget vedtaket 6. januar 2026. Det vises til at foreningen har fått kompensasjon hvert år fram til 2023. Klager var derfor sikker på at søknaden for regnskapsåret 2024 ville bli innvilget. Foreningen var 100 år i 2025, og i den forbindelse har det vært stor aktivitet. Klager har i 2024 lagt ned et betydelig arbeid med utarbeidelse av en jubileumsbok. Det har også vært arbeidet med flere arrangementer i kommunen i løpet av året, herunder en jubileumsmiddag. Merverdiavgiftskompensasjonen for arbeidet med jubileumsboken skulle bidra til å finansiere både utarbeidelsen og trykkingen av boken. Avslaget er derfor en betydelig ekstra kostnad for foreningen.
- (4) Klager anfører at foreningen er en åpen organisasjon, og at ordlyden i vedtektene er preget av noen utdaterte formuleringer. Det vises til at foreningen aldri har hindret noen å bli medlem. Praksis har derimot vært at foreningen oppfordrer personer som tilslutter seg klagers formål til å inngå medlemskap. Foreningen har i praksis i alle år vært åpen for allmennheten, og alle som har ønsket medlemskap har blitt medlem. Klager hevder at prosedyren som fremgår av vedtektene for godkjenning av nye medlemmer er mer å betrakte som en presentasjon av de nye medlemmene. Nye reviderte vedtekter vil bli tatt opp på generalforsamlingen i 2025. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (5) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 5. mars 2026 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

- (6) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften), som er opphevet, men som var gjeldende for søknadsrunden 2025.
- (7) Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav c at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon til organisasjoner som er lukket, det vil si organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Vilåårene i forskriften må være oppfylt både på søknads- og utbetalingstidspunktet, jf. forskriften § 5 andre ledd.
- (8) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (9) Langesund og Omegns Sjømannsforening sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 16. desember 2025 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2024.
- (10) I høringsnotat 11. desember 2017 om «Ny forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner» punkt 2.4.4 uttalte Kulturdepartementet følgende om formålet med og praktiseringen av forskriften § 3 tredje ledd bokstav c:

«Formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet. I forslag til nytt regelverk om Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner heter det at *"lukkede organisasjoner er ikke åpne for allmennheten og skal ikke motta tilskudd. Det innebærer eksempelvis at organisasjoner der eksisterende medlemmer skal godkjenne nye medlemmer ikke regnes som støtteberettiget"*, jf. høringsnotat av 16. august punkt 3.2.3. Departementet legger opp til at lukkede organisasjoner ikke skal motta kompensasjon. Lukkede organisasjoner defineres her som organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Slike organisasjoner kjennetegnes ved at nye medlemmer må anbefales eller inviteres av eksisterende medlemmer og eventuelt at nye medlemmer må kunne vise til visse kvalifikasjoner som godt omdømme ol.»
- (11) Det fremgår av forskriften § 5 andre ledd at vilåårene i forskriften må være oppfylt både på søknads- og utbetalingstidspunktet. Vurderingen av om foreningen er en lukket organisasjon, må derfor baseres på vedtektene som var gjeldende på søknadstidspunktet. Eventuelle vedtektsendringer som er vedtatt på generalforsamlingen i 2025, har dermed ingen betydning ved vurderingen i denne saken.
- (12) I henhold til klagers vedtekter § 1 har foreningen til formål å arbeide for sjøfartens og sjmannsstandens interesser, og hevde standens verdighet og rettigheter i samfunnet. Foreningen skal også arbeide for å knytte sammen sjøfolk og sjfartsinteresserte, samt virke for å bevare og utbre kunnskap om lokal og nasjonal sjøfartshistorie. Det fremgår av søknaden at foreningens hovedaktiviteter er medlemsmøter, sosiale aktiviteter for medlemmer, ledsagere og gjester, samt foredrag om sjøfarten og maritime temaer.

- (13) Medlemskap og medlemsopptak er regulert i vedtektene § 2 første avsnitt som fastsetter at:
- «Medlem av foreningen kan enhver hederlig person bli, som interesserer seg for foreningens formål. Den som ønsker å bli medlem av foreningen må anmelde dette skriftlig. Søknad om medlemskap må anbefales av 2 medlemmer med minimum 3 års medlemskap. Om søkeren skal opptas som medlem, avgjøres på medlemsmøtet ved *håndsopprekning* der minst 15 % av foreningens medlemmer er til stede.»
- (14) Ved vurderingen av om organisasjonen er lukket skal det tas utgangspunkt i vedtektene, ettersom det er vedtektene som setter rammer og er styrende for foreningens virksomhet. Klager må selv sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis. Hvorvidt foreningen i praksis i alle år har vært åpen for allmennheten, og alle som har ønsket medlemskap har blitt medlem, kan derfor ikke tillegges avgjørende vekt. Slik vedtektene var utformet på søknadstidspunktet, måtte den som søkte om medlemskap være en hederlig person, søknaden måtte anbefales av to eksisterende medlemmer, og eksisterende medlemmer skulle ved *håndsopprekning* stemme over om søkeren skulle opptas som medlem. Dette er begrensninger i medlemskapet som ikke har en naturlig sammenheng med klagers formål eller virksomhet.
- (15) Lotterinemnda legger etter dette til grunn at klager er en lukket organisasjon, som ikke er åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav c.
- (16) Klager viser også til at foreningen har fått innvilget søknadene sine tidligere år, og at avslaget for regnskapsåret 2024 er en betydelig ekstra kostnad for foreningen.
- (17) Lotterinemnda bemerker at saken gjelder søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2024. Lotteritilsynet må hvert år foreta en selvstendig vurdering av om den enkelte søkeren oppfyller vilkårene for å få kompensasjon for det aktuelle regnskapsåret. Det er klagers ansvar å sørge for at vilkårene i forskriften er oppfylt på søknadstidspunktet. Klager har selv ansvaret for å påse at vedtektene ikke oppstiller unaturlige begrensninger i medlemskapet. Forskriften åpner ikke for unntak fra kravet på grunnlag av at avslaget vil ha negative økonomiske konsekvenser for den enkelte organisasjon, eller på bakgrunn av rimelighetsbetraktninger. At foreningen har fått merverdiavgiftskompensasjon for tidligere år, er ingen garanti for at foreningen skal fortsette å få det. Forvaltningen må ha adgang til å korrigere praksis slik at gjeldende praksis er i overenstemmelse med forskriften.

Konklusjon

- (18) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur